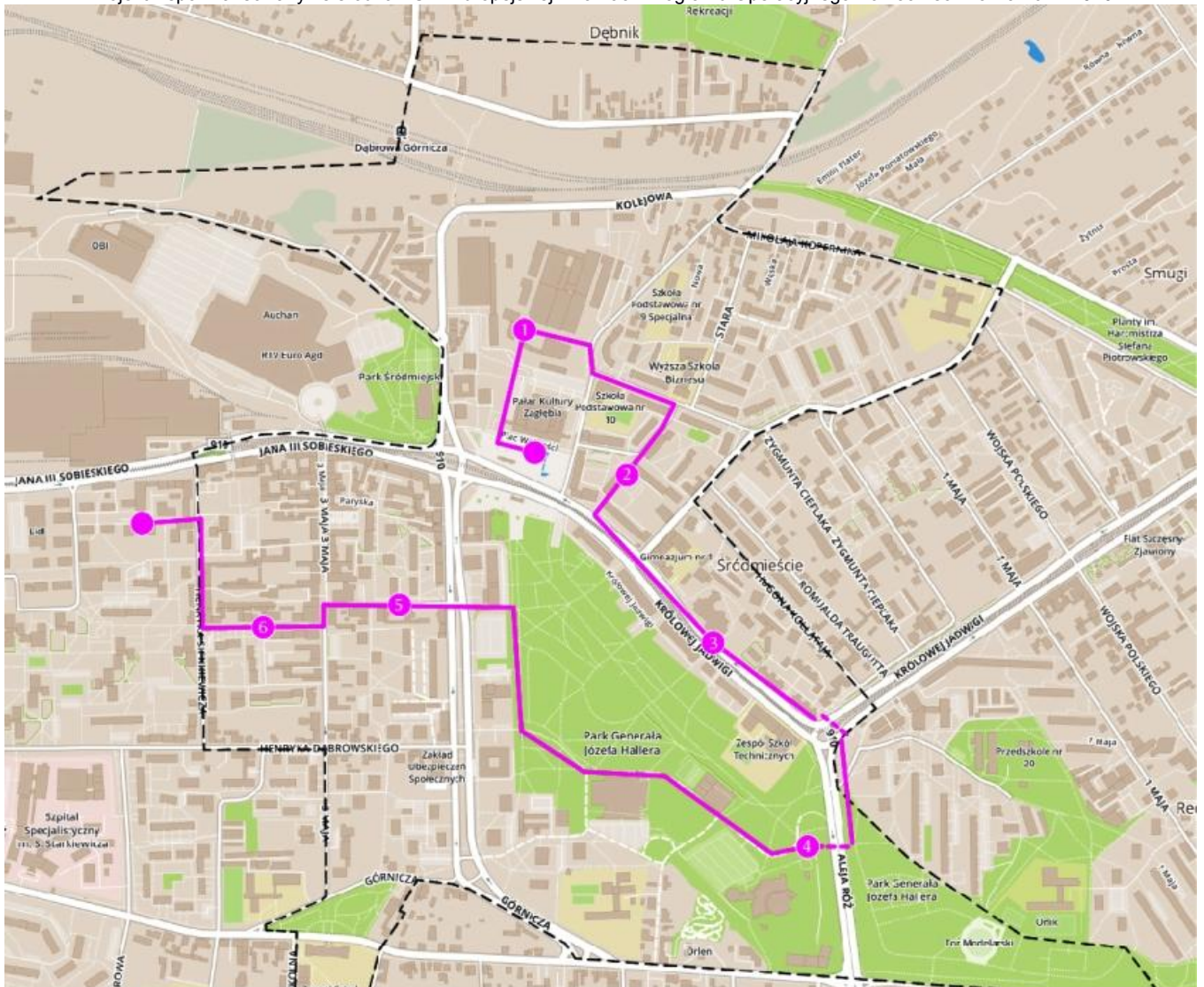

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

RAPORT ZE SPACERU BADAWCZEGO NR 9

Data, godzina rozpoczęcia spaceru	02.10.2017 Czas trwania spaceru: 12:00-15:00 Czas trwania warsztatu (cz. stacjonarna): ok. 15:00-16:00
Trasa	Pałac Kultury Zagłębia-teren Fabryki Pełnej Życia- ul: M. Konopnickiej- ul. R. Skibińskiego- ul. Kr. Jadwigi- Park Hallera- ul. Bandrowskiego- ul-3 Maja- ul. Okrzei- ul. H. Sienkiewicza- Centrum Aktywności Obywatelskiej
Prowadzący spacer	Alicja Kowalska, Michalina Lulek- Majka (Stowarzyszenie Civitas)
Uczestnicy (ilość osób, wiek, płeć)	W spacerze wzięło udział 8 osób (7 kobiet, 1 mężczyzna), 6 osób mieszka poza Śródmieściem: w dzielnicach Gołonóg, Mydlice oraz dzielnicy Sosnowca Zagórze (osoby z Zagórze deklarowały, że większość czasu spędzają w Dąbrowie Górniczej i czują się jej mieszkańcami - np.: korzystają z Uniwersytetu Trzeciego Wieku czy Miejskiej Biblioteki Publicznej. Część grupy to osoby ciągle aktywne zawodowo oraz osoby działające w różnych organizacjach społecznych.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

MAPA SPACERU BADAWCZEGO nr 9 Z DNIA 02.10.2017 r.

LEGENDA:
TRASA SPACERU
MIEJSCA OPISANE W RAPORCIE

Punkt startowy: kawiarnia w Pałacu Kultury Zagłębia. Prowadzący zapoznali uczestników z projektem Program Rewitalizacji: Dąbrowa Górnicza 2022, w szczególności dot. POR Centrum, opowiedzieli o metodzie spacerów badawczych oraz ustalili wspólnie z uczestnikami trasę spaceru. Uczestnikom szczególnie zależało na przejściu przez Park Hallera, który jest dla nich istotnym miejscem kształtującym przestrzeń Śródmieścia.

Uczestnicy spaceru poproszeni o wskazanie **istotnych z ich punktu widzenia miejsc w centrum Dąbrowy Górniczej** wymienili następując lokalizacje:

- ważnym punktem spotkań jest Centrum Handlowe Pogoria. Jest to przestrzeń spotkań ze znajomymi: kino, kawiarnie restauracje. Jest to też najczęściej wymieniane miejsce robienia zakupów;
- bardzo ważnym dla uczestników miejscem jest Park Hallera. Jest to miejsce spotkań z przyjaciółmi, rodziną, miejsce uprawiania sportów. Uczestnicy korzystają z siłowni pod chmurką, uprawiają nordic walking, regularnie korzystają także z oferty aquaparku;
- uczestnicy spaceru mieszkający na osiedlu Mydlice deklarują, że lubią spędzać czas na swoim osiedlu, szczególnie odkąd powstał nowy deptak z zrealizowany w ramach budżetu partycypacyjnego.

Uczestnicy zapytani o **ich stosunek do Śródmieścia**, odpowiedzieli następująco:

- wszyscy uczestnicy spaceru poruszają się po mieście komunikacją publiczną, rowerami lub pieszo, w związku z czym tematy z obszaru zielonej mobilności są im szczególnie bliskie. Zdaniem uczestników osoba poruszające się po mieście rowerem napotyka szereg barier: krawężniki, brak ścieżek rowerowych, kierowcy przejeżdżający zbyt blisko roweru. Jak ujęła to jedna z uczestniczek: *jeżdżę nielegalnie chodnikami, bo boję się po ulicy, a ścieżek rowerowych np. z Mydlic na Pogorię nie ma*. Uczestnicy podkreślali też, że dotkliwy jest dla nich brak ścieżki rowerowej z centrum Dąbrowy Górniczej na Staszic;
- kolejnym minusem przestrzeni Śródmieścia, według uczestników, jest brak zadaszenia nad przystankami autobusowymi, szczególnie nad przystankiem Centrum, co utrudnia przemieszczanie się i stwarza dyskomfort zarówno w bardzo słoneczne dni, jak i przy brzydkiej pogodzie;
- punktem wskazywanym jako centralny dla miasta jest, według uczestników, Pałac Kultury Zagłębia i plac przed nim. Badani deklarują też, że korzystają chętnie z kawiarni na terenie PKZ; zauważają jednak, że nie ma reklamy zewnętrznej tego miejsca, żeby np. ludzie stojący na przystanku wiedzieli, że w Pałacu jest kawiarnia;
- uczestnicy spaceru uważają, że konieczne jest odciążenie centrum miasta z ruchu samochodowego i autobusowego. Według uczestników dobrym pomysłem jest stworzenie centrum przesiadkowego zlokalizowanego w pobliżu obecnego dworca PKP. Dodatkowo, zdaniem uczestników spaceru, w mieście jest za dużo zaparkowanych samochodów, jak ujęła to jedna z uczestniczek: *trawniki znikają pod samochodami. Ludzie powinni zostać zachęcani do korzystania z komunikacji publicznej*;

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

- uczestnicy zwrócili uwagę, że problemem na większości osiedli są odchody psów na trawnikach i chodnikach. Jako przyczynę tego zjawiska wskazują: naganne zachowanie właścicieli, którzy nie sprzątaję po swoich czworonogach, brak koszy na psie odchody, brak wybiegów dla psów.

W prawych kolumnach zaznaczono "x", jeśli miejsce / element przestrzeni jest:

P - kojarzone jako "pozytywne"

N - kojarzone jako "negatywne"

Z - zaznaczone jako wymagające zmiany

Przebieg trasy	P	N	Z
<p>Miejsce 1: Pałac Kultury Zagłębia i Fabryka Pełna Życia</p> <p>Spotkanie poprzedzające spacer odbyło się w kawiarni Pałacu Kultury Zgłębia, co umożliwiło ostateczne uzgodnienie trasy spaceru oraz zaznajomienie uczestników z tą formą badania przestrzeni. Następnie grupa udała się na teren Fabryki Pełnej Życia. Tu pojawiły się następujące pomysły na rewitalizację:</p> <ul style="list-style-type: none"> stworzenie przestrzeni całosezonowej, w której skład wchodziłby park rozrywki dla dzieci, amfiteatr jako miejsce na koncerty, spektakle, pokazy mody; otworenie na terenie Fabryki, hostelu przyciągającego podróżnych, których nie stać na drogie hotele; wypełnienie przestrzeni zielenią: ogrody na dachach, ogrody wertykalne, park wodny; dobrym pomysłem, z punktu widzenia uczestników, byłaby obecność na tym terenie instalacji wodnych w różnorodnych formach: fontann, wodnego palca zabaw, kompleksu odkrytych basenów, czy też sadzawek z kwiatami wodnymi; utworzenie parku edukacyjnego skupionego wokół tematu dawnego rzemiosła. <p>Dodatkowo uczestnicy zastanawiali się nad pomysłami, które mogłyby uatrakcyjnić przestrzeń ogrodu społecznościowego. Przebieg tej dyskusji można streścić w następujących punktach- postulatach uczestników:</p> <ul style="list-style-type: none"> na terenie ogrodu powinno znaleźć się więcej miejsc zacienionych i zadaszonych; przestrzeń zyskałaby na atrakcyjności, gdyby wypełniała ją ciekawa mała architektura: nietypowe siedziska, huśtawki itd. konieczne jest stworzenie widocznych z daleka oznaczeń, żeby mieszkańcy dowiedzieli się, że istnieje taka przestrzeń. 	X	X	X

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

UCZESTNICY SPACERU W KAWIARNI PKZ I NA TERENIE FABRYKI PEŁNEJ ŻYCIA

Miejsce 2: ul. Skibińskiego i fragment ul. Kr. Jadwigi

Z trenu Fabryki Pełnej Życia uczestnicy udali się w kierunku ul. Konopnickiej, następnie w stronę ul. Skibińskiego. Pierwsze refleksje uczestników dotyczące badanej przestrzeni skupiły się wokół tematu remontu elewacji i zjawiska tzw pastelozji, czyli malowania elewacji budynków na różne często nie pasujące do siebie kolory. Wnioski z tej debaty można streścić następująco:

- przykładem wzorcowo, zdaniem większości uczestników, ładnie odnowionej elewacji jest budynek przy ul. Skibińskiego 2A. Dodatkowo uczestnikom bardzo podobały się na tym osiedlu ogródki przy mieszkaniach na parterze;
- jako negatywny przykład modernizacji uczestnicy wskazali budynki na przeciwko ul Skibińskiego 2A, mieszczące się już przy ul. Kr. Jadwigi. Zdaniem większości grupy wybrane kolory elewacji są zbyt intensywne i nadmiernie kontrastują ze sobą. Jak ujęła to jedna z uczestniczek: *to wygląda jak w cyrku*. Inna uczestniczka zauważyła, że: *kolor jest zdecydowanie za mocny, budynek wygląda jak dziwny tort*.

Uczestnicy spaceru zwrócili także uwagę na małą ilość ławek na tym odcinku spaceru, a w dodatku ławki ustawione na ul. Kr. Jadwigi, przy ogrodzeniu szkoły, są zupełnie bezużyteczne, ponieważ stoją, jedna przy drugiej, w nieciekawym miejscu, ok. pół metra od parkingu, z widokiem na samochody.

X

X

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

			
<p>BYDYNKI PRZY UL. SKIBINSKIEGO I KR. JADWIGI- PRZYKŁAD ELEWACJI W ŁADNYCH STONOWANYCH KOLORACH</p>			
			
<p>PO LEWEJ: BUDYNEK NA TYM SAMYM OSIEDLU Z ELEWACJĄ W ZBYT INTENSYWNYCH KOLORACH PO PRAWIEJ: BEZUŻYTECZNE SZPECĄCE ŁAWECZKI</p>			
<p>Miejsce 3: ul Kr. Jadwigi w kierunku Bazyliki NMP Anielskiej. Uczestnicy udali się w stronę Bazyliki cały czas poruszając się ul. Kr Jadwigi Refleksje uczestników z tego odcinka spaceru można podsumować następująco:</p> <ul style="list-style-type: none"> • elewacja budynku, w którym mieści się Szkoła Podstawowa nr7 i Gimnazjum nr 1 wymaga, zdaniem uczestników, renowacji; • jeden z uczestników zauważył, że powinno się utworzyć pomniki przyrody z drzew rosnących przy ul. Kr. Jadwigi: lipy zlokalizowanej w pobliżu bazyliki oraz topoli piramidalnej; • ten sam uczestnik zasugerował, że pozytywny efekt wizualny dałoby zasadzenie przy drogach większej ilości niskich krzewów liściastych zielonych przez cały rok, np. bukszpanu; • dużą atrakcją dla mieszkańców i przyjezdnych mogłoby być otwarcie punktu widokowego na wieżę bazyliki; • negatywnie ocenionym przez uczestników miejscem jest budynek z punktami handlowo - usługowymi zlokalizowany przy przejściu podziemnym: cechuje go zupełny chaos reklamowy, wiele szyldów zasłaniających elewacje, brak widocznego numeru budynku; 	<p>X</p>	<p>X</p>	

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

UL KR. JADWIGI OKOLICE BAZYLIKI NMP ANIELSKIEJ- PIĘKNE STARE DRZEWA LIPA I TOPOLA

UL KR. JADWIGI- KOMPLEKS HANDLOWO-USŁUGOWY W EKSPONOWANYM MIEJSCU- CHAOS REKLAM I SZYLDÓW

Miejsce 4: Przejściem podziemnym przy Alei Róż do Parku Hallera

Grupa, aby przejść z ul. Kr Jadwigi od strony Bazyliki NMP Anielskiej do Parku Hallera skorzystała z przejścia podziemnego pod rondem przy Alei Róż. Uczestnicy określili to przejście jako:

- *miejsce niebezpieczne, nieprzyjemne, ciemne*
- *miejsce obskurne, zdewastowane, wilgotne*
- miejsce bez jakiegokolwiek informacji wizualnej. Nie ma oznaczeń kierunków odjazdu tramwajów, ani oznaczeń kierunków wyjść;
- przejście jest niedostępne dla osób niepełnosprawnych: wszystkie wyjścia na przystanki tramwajowe prowadzą przez strome schody.

Po wyjściu z przejścia uczestnicy udali się do Parku Hallera od strony Osiedla Adamickiego. Przemyslenia uczestników dotyczące tego fragmentu spaceru można zreasumować następująco:

- schody zlokalizowane po dwóch stronach tunelu łączącego obie części parku są, zdaniem uczestników, niebezpieczne i stanowią barierę dla osób niepełnosprawnych, nie posiadają barierki ani podjazdu;
- tunel jest ciemny, nieprzyjemny, sprawia wrażenie niebezpiecznego;
- na terenie całego parku, zdaniem uczestników, jest zdecydowanie za mało ławek i innych miejsc, gdzie można usiąść i odpocząć;
- ważnymi dla uczestników spaceru punktami na obszarze parku jest Aquapark Nemo Wodny Świat oraz siłownia pod chmurką i jej okolice, bo z tej przestrzeni wszyscy uczestnicy spaceru korzystają podczas zajęć plenerowych odbywających się w ramach Letniej Akademii 50+;
- idąc główną aleją parku uczestnicy sugerowali namalowanie na ścieżce rowerowej dodatkowych oznaczeń (np. symbolu roweru), co wzmogłoby uwagę pieszych na przejeżdżające rowery;
- w odczuciu uczestników spaceru park jest za słabo oświetlony. Według grupy dobrym pomysłem byłoby zamontowanie niskich latarni, których nie zasłaniałyby drzewa oraz punktów oświetleniowych na fotokomórkę;
- innym pomysłem uczestników było utworzenie na terenie parku Alei Zasłużonych na której pojedyncze kamienie (głazy) z nazwiskami upamiętniałyby zasłużonych mieszkańców miasta;
- uczestnicy zwracali uwagę, na brak toalet na terenie parku, co utrudnia osobom starszym bezstresowe spacerowanie;
- kolejnym zgłoszonym postulatem było zamienienie ścieżki wydeptanej przez mieszkańców w pobliżu Miejskiej Biblioteki Publicznej na regularny chodnik z wygodną nawierzchnią

u

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

PRZEJSCIE PODZIEMNE POD RONDEM PRZY ALEI RÓŻ

PARK HALLERA PO STRONIE OSIEDLA ADAMIECKIEGO: SCHODY BEZ PODJAZDU I TUNEL ŁĄCZĄCY OBIE CZĘŚCI PARKU

Miejsce 5 : ul. Kościuszki do ul. Bandrowskiego,

Po wyjściu z Parku Hallera grupa udała się ul Kościuszki w stronę ul. Bandrowskiego. Przy ul Kościuszki uwaga uczestników spaceru skoncentrowała się na budynku usytuowanym prostopadle do tzw. superjednostki, w którym obecnie znajduje się m.in. duży dyskont z używaną odzieżą. Wszyscy zgodnie stwierdzili, że elewacja tego budynku jest brzydka. Badani uważają, że w takim eksponowanym miejscu, w samym centrum miasta, ten budynek wraz ze zlokalizowanymi tam chaotycznymi reklamami szpecą.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

UL. T. KOŚCIUSZKI- BRZYDKI BUDYNEK I CHAOS REKLAMOWY W CENTRUM MIASTA

ul. Okrzei, ul Sienkiewicza do Centrum Aktywności Obywatelskiej

Następnie grupa udała się ul Okrzei i ul. Sienkiewicza do Centrum Aktywności Obywatelskiej. Poniżej lista uwag zgłaszanych przez uczestników na tym odcinku spaceru:

- słabe oświetlenie, uszkodzone lampy, uczestnicy zgłaszali, że boją się chodzić tutaj wieczorami;
- plusem tej przestrzeni jest dużo zieleni przy ul Okrzei, donice z trawami ustawione wzdłuż całej ulicy oraz ładne elewacje niektórych odnowionych budynków
- znanym dobrze uczestnikom spaceru miejscem w tej lokalizacji jest Cukiernia Ciepłaka, która jest miejscem gdzie uczestnicy nie tylko kupują słodkości ale także umawiają się ze znajomymi na kawę.

UL OKRZEI- BUDYNEK Z ŁĄDNĄ ELEWACJĄ
W STONOWANYCH KOLORACH

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

PODSUMOWANIE WARSZTATU PROJEKTOWEGO

W warsztacie brało udział 5 uczestników spaceru. Po części podsumowującej spacer badawczy uczestniczki, zainspirowani przygotowanymi zdjęciami przedstawiającymi przykłady różnych rewitalizowanych miejsc i obiektów, stworzyły swoje projekty propozycji rewitalizacji Śródmieścia. W drugiej części warsztatu powstało 5 makiet prezentujące rozwiązania architektoniczne dedykowane tej właśnie dzielnicy

Projekty rozwiązań stworzone przez uczestników

1. OGRODY NA DACHU PAŁACU KULTURY ZAGŁĘBIA

Koncepcja zakłada utworzenie otwartej kawiarni na dachu Pałacu Kultury. Kawiarnia miałaby formę ogrodu z porzstawianymi stolikami, leżakami i donicami. Kawiarnia byłaby czynna także w sezonie zimowym, w tym okresie na tarasie byłyby porzstawiane specjalne lampy ogrzewające klientów. Jednocześnie kawiarnia/ogród byłaby tarasem widokowym i dodatkową atrakcją na mapie miasta. W założeniu autorki tarasy byłyby: *zielonym zwieńczeniem Pałacu Kultury*.

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

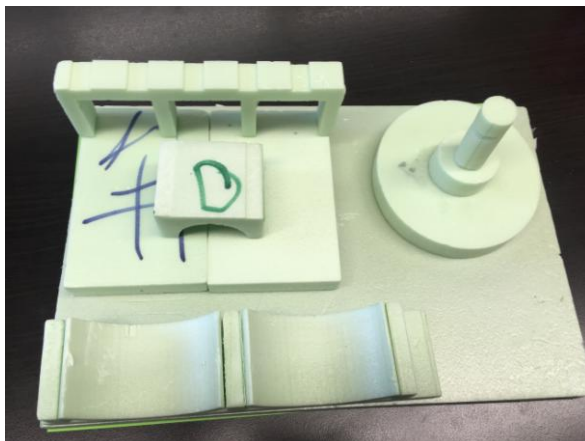
2. INDUSTRIALNA ŚCIANKA WSPINACZKOWA

Ścianka byłaby zlokalizowana zgodnie z założeniem autora w Parku Hallera, w okolicach placu zabaw dla dzieci. Konstrukcja ścianki formą nawiązywałaby do industrialnej zabudowy na terenie Fabryki Pełnej Życia, dodatkowo całość byłaby zwieńczona punktem widokowym dostępnym też dla osób, które się nie wspinają. Sama ścianka miałaby wyznaczone trasy wspinaczkowe o różnych stopnia trudności, dostosowane też do różnych grup wiekowych.

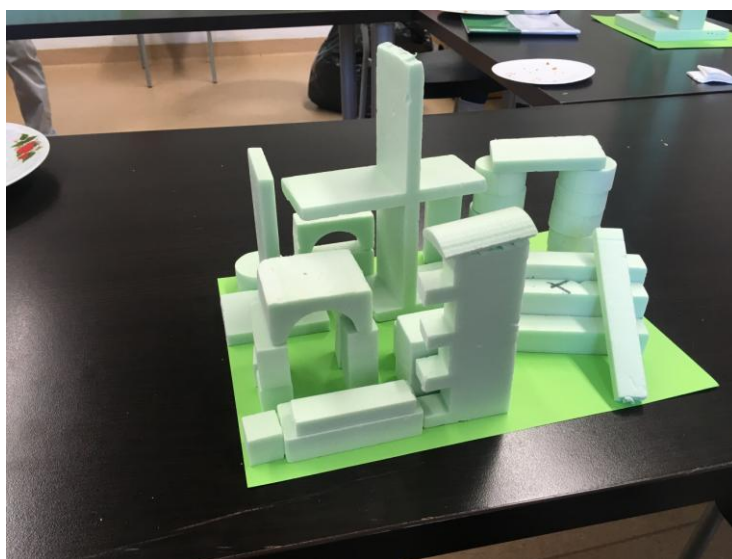
Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

3. FONTANNA ŻYCIA

Fontanna, zgodnie z założeniem autorki, byłaby zlokalizowana na terenie Fabryki Pełnej Życia, swoją formą konstrukcja nawiązywałaby do architektury obecnie stojących tam budynków. Całość byłaby wykonana z cegły porośniętej winoroślą lub innym pnączem. Fontanna byłaby połączona ze skate parkiem przeznaczonym do jazdy na rowerze, rolkach i desce.

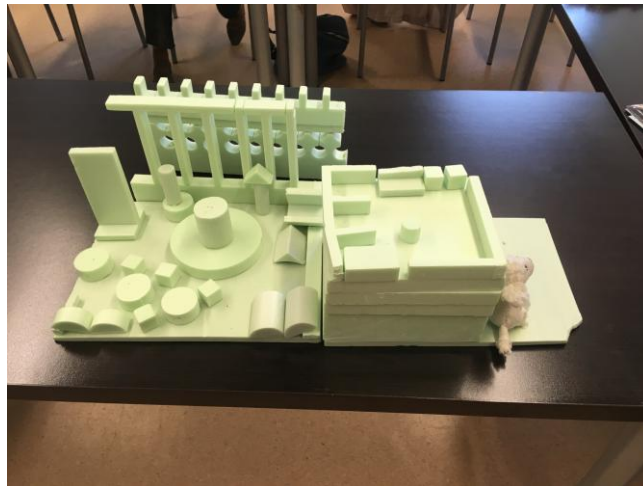
4. MIASTECZKO DO POSKŁADANIA

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Techniczna 2014-2020

Koncepcja zakłada utworzenie parku edukacyjnego dla dzieci i dorosłych. Byłby to park, w którym samemu można tworzyć konstrukcje idealnego miasta, z różnego rodzaju materiałów, przy użyciu np. narzędzi stolarskich czy budowlanych. Jak ujęła to sama autorka: *użytkownicy byłiby architektami własnej zabawy.*

5 KONCEPCJA ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENI FABRYKI PEŁNEJ ŻYCIA

Pomysł dotyczy zagospodarowania placu na terenie Fabryki. Koncepcja zakłada wybudowanie na tej przestrzeni następujących konstrukcji:

- kompleksu fontann;
- alei drzew, która byłaby zacienionym miejscem relaksu do spacerów i odpoczynku;
- placów zabaw dla dzieci i dorosłych obejmujących huśtawki, hamaki, elementy siłowni, stoliki do gier planszowych, tory do gry w petanke itd.;
- ogrody wertykalne oddzielające poszczególne elementy placu;
- specjalny tor zabaw dla psów

EWALUACJA - REKOMENDACJE DOTYCZĄCE KOLEJNYCH SPACERÓW BADAWCZYCH:

- dobrą praktyką może być zaczynanie spaceru od spotkania w kawiarni Pałacu Kultury Zagłębia, gdzie w nieformalnej atmosferze, przy kawie i herbacie uczestnicy mogą oswoić się z założeniami spaceru i ze sobą nawzajem, mogą też w komfortowych warunkach ustalić i przedyskutować trasę spaceru. Ze względu na czas trwania spaceru dobrze jest zadbać o poczęstunek w trakcie warsztatu, którym może być np.: zakupione po drodze ciasto w miejscu wskazanym i polecanym przez samych uczestników;
- w części warsztatowej uczestnicy poproszeni o podsumowanie spaceru wyrazili następujące opinie:
 - zastanawia mnie jaki będzie efekt takiego spaceru, chciałbym, żeby ktoś, tworząc koncepcję przebudowy, wziął pod uwagę nasze opinie*
 - spacer dał mi możliwość powiedzenia o tym co mnie boli i denerwuje w mieście*
 - spacer to szansa na podzielnie się swoimi pomysłami na wzbogacenie miasta*
 - dla mnie to ważne jest to, że mieszkańcy jako użytkownicy sami wiedza czego by chcieli*
- uczestnicy spaceru podkreślali, że było to dla nich nowe cenne doświadczenie, które zmienia perspektywę patrzenia, że ciszy ich sam fakt, iż mogą być częścią procesu zmiany. Cała grupa badawcza wyrażała duże zaciekawienie przestrzenią Fabryki Pełnej Życia i nadzieje związane z rewitalizacją tej przestrzeni.